

OSNOVNI SUD U CETINJU, po sudiji Nebojši Markoviću, u pravnoj stvari tužioca Borozan Slobodana, sa Cetinja, koga zastupa punomoćnik Stevan Damjanović, adv. iz Podgorice, protiv tuženog »Jumedia Mont« D.O.O. iz Podgorice, koga zastupa punomoćnik Nebojša P. Asanović, adv. iz Podgorice, radi naknade nematerijalne štete, vr.spora 100.000,00 eura, nakon glavne i javne rasprave održane i zaključene dana 04.12.2008. godine, u prisustvu tužioca i njegovog punomoćnika, a u odsustvu uredno pozvanog tuženog, donio je dana 28.12.2008. godine

P R E S U D U

DJELIMIČNO SE USVAJA tužbeni zahtjev, pa se obavezuje tuženi da na ime naknade nematerijalne štete, za pretrpljene duševne bolove, zbog objavljene neistinite informacije, usled koje je došlo do povrede ugleda, časti i prava ličnosti, isplati tužiocu iznos od 5.000,00 eura, sa pripadajućom zateznom kamatom počev od presuđenja pa do konačne isplate.

NALAŽE SE objavljivanje presude u svim dnevnim listovima na teritoriji države Crne Gore i to: »Danu«, »Pobjedi« i »Vijestima« o trošku tuženog.

OBAVEZUJE SE tuženi da tužiocu naknadi troškove postupka u iznosu od 112,50 eura.

Sve prednje u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

U dijelu mimo usvojenog u stavu I dispozitiva presude a u kojem je tužilac tražio da se tuženi obaveže na isplatu iznosa od još 995.000,00 eura, a po istom osnovu, tužbeni zahtjev se ODBIJA KAO NEOSNOVAN.

O b r a z l o ž e n j e

Tužilac je u tužbi i riječi na raspravama naveo da je tuženi kao osnivač dnevnog lista »Dan« odgovoran za neistinite informacije objavljene u pomenutom mediju, dana 14.08.2007. godine, pod naslovom »U » Obodu« politika i kupovina mašine«. Nadalje je istakao da se u pomenutom tekstu navodi da su radnici zaposleni u »Obodu« naveli da je uprava, odlučujući se za ponudu » Bauera i Bauera«, u svoje džepove stavila 24.000,00 eura od razlike u cijeni mašine, plus 9.000,00 eura za montažu koju je kragujevački »Njudil« nudio besplatno. Beogradsko predstavništvo »Bauera« dostavilo je Štampariji »Obod« ponudu prema kojoj je u cijenu od 123.000,00 eura bila uračunata montaža i garancija od 12 mjeseci. U pismu te kompanije upravi Štamparije koje su zaposleni dostavili »Danu«, navodi se da su ponudu sastavili na osnovu dogovora sa direktorom »Oboda« tokom njihove posjete beogradskom predstavništvu. U isto pismu ponuđači pozivaju štamparijne direktore da budu gosti njihove firme u Budimpešti kako bi posjetili štamparije koje koriste njihovu opremu. U drugoj ponudi »Njudila« potrebna oprema se nudi po cijeni od 99.000,00 eura. Ova kompanija koja je nedavno otvorila servis u Tivtu ponudila je trogodišnju garanciju i redovno servisiranje opreme, bez čekanja na rezervne djelove. Naveli su i mogućnost naplate popravke od osiguranja. Štamparija »Obod« privatizovana je najvećim dijelom, oko 74%, dok je ostalo u državnom vlasništvu. Većinski vlasnici su fondovi Mig, Trend i Atlas, a nominalna vrijednost kapitala je dva miliona eura. Kapitalizacija iznosi 1,2 miliona eura. Prve akcije štamparije »Obod« prodate su 15.10.2003. godine po cijeni 0,36 eura a danas koštaju 2,2 eura. Tužilac je nadalje istakao da se u ograđenom dijelu teksta nastavlja sa neistinitom informacijom pod naslovom »Provizije od servisa«, te da se u njemu navodi da su radnici Štamparije, čija su imena poznata redakciji, tvrdili da je mašina iz Srbije po svemu bolja od austrijske i da je čak imala zastitu od

strujnog udara što nije slučaj sa mašinom iz Austrije i da je to zato da bi »Obod« skupo plaćao strane servise za svaku sitnicu i da na taj način direktori zarađuju i od provizija. Tvrde i da je »Njudil« prodao puno mašina u Crnoj Gori i da bi se »doznalo« u koliko bi kupujući kod njih, direktori »Oboda« tražili proviziju. Posebno je istakao da se u navedenom tekstu zlonamjerno navodi ime tužioca, gdje se on predstavlja kao komercijalni direktor »Oboda«, što je pogrešno jer je tužilac izvršni direktor a navođenjem njegovog imena tuženi je pokazao očitu i grubu namjeru da naruši ugled i čast tužioca. Tužilac je dostavio tuženom demant na navedeni tekst koji je objavljen u listu »Dan«. Nadalje je istakao da nasuprot ovakvim netačnim informacijama objavljenim 14.08.2007. godine istina je sledeća: U cilju unapređenja proizvodnje i održavanja konkurencije na tržištu Odbor direktora Štamparije »Obod« je donio Odluku o kupovini najsavremenije mašine / CTP sistema/ sa odgovarajućim setovima. Shodno tome, poslovodstvo je pribavilo četiri ponude, te se odlučilo za kupovinu opreme japanske proizvodnje proizvođača »FUJI« preko zastupnika za istočnu Evropu firme »Bauer&Bauer« iz Beograda. Razlozi za ovakvu Odluku su bili vrhunski kvalitet, cijena, rok isporuke, obezbijeđen servis, garantni rok od pet godina. Odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača je donesena na nivou poslovodstva uz konsultaciju stručnih lica iz zemlje i inostranstva uz saglasnost Odbora direktora. Istakao je i to da je ponudu poslala i firma »NEW DEAL«, koja je bila povoljnija u cijeni ali znatno nepovoljnija po pitanju kvaliteta kompletne opreme, garancije i usluge servisa. Takođe je istakao da je netačna informacija iz teksta da u cijenu opreme nije obuhvaćena obuka kadrova i zaštitni sistem. Naprotiv u ugovorenu cijenu prihvaćenog ponuđača, pored CTP sistema sa odgovarajućim setovima, uračunati su: prevoz i montaža opreme, obuka kadrova, ugradnja originalnog zaštitnog sistema, programski paketi za impoziciju, računar »Mekintoš« kao i 500 besplatnih razvijenih ploča, što su drugi ponuđači nudili kao opremu koja se posebno plaća. Takođe je istakao da koliko je objavljeni tekst neistinit govore i sledeće činjenice: Rajko Mijušković nije izvršni direktor, već predsjednik Odbora direktora; tužilac nije komercijalni direktor već izvršni direktor; nijedan od navedenih nije bio u Beogradu oko pregovora za kupovinu mašine; netačna je informacija o vlasničkoj strukturi kapitala Štamparije »Obod« kako se navodi u tekstu. Posebno je istakao da navedenim tekstom u kojem su iznijete neistinite informacije narušen je ugled i povrijeđeni su čast i integritet tužioca kao i njegovo dostojanstvo. Obzirom da tužilac obavlja veoma značajnu i odgovornu funkciju Štamparije »Obod« ovako objavljene neistinite informacije štete su njegovom ugledu kao javnoj ličnosti i povrijedile njegovu čast. Tuženi kao osnivač ovog medija u kojem je objavljen sporni tekst, nije poštovao zakonom zaštićeni interes tužioca na koga se informacija odnosi ne provjeravajući istinitost informacije, a sve u namjeri da povrijedi čast i ugled tužioca. Sa tih razloga tužilac je pretrpio duševne bolove zbog povrede časti i ugleda. Istakao je i to da na građansku pravnu odgovornost tuženog jasno ukazuje čl. 20. Zakona o medijima, kojim je propisano da je osnivač medija odgovoran za objavljene programske sadržaje kojima se upravo narušava Zakonom zaštićen interes lica na koja se informacija odnosi ili kojim se vrijeđa čast ili integritet pojedinca, iznose ili prenose neistinite navodi o njegovom životu i sposobnosti. Pored ovoga na ovakav zaključak upućuje i čl. 28. Ustava Crne Gore kojim se jemči nepovredljivost fizičkog i psihičkog integriteta čovjeka, njegova privatnost, lična prava, dostojanstvo čovjeka i njegova sigurnost. Nadalje je istakao da je interes javnosti da bude informisana o svim činjenicama koje su relevantne za društveni prosperitet. Međutim, sloboda izražavanja nipošto nije apsolutno pravo već legalitet ograničenja slobode izražavanja proizilazi iz čl. 4. Zakona o medijima, koji podrazumijeva obavezu javnih glasila da objavljuju objektivne, blagovremene, tačne i potpune informacije, poštujući Ustav, Zakon i etička pravila novinarske profesije i uz obavezu javnih glasila da poštuju privatnost građana, njihov moralni integritet i dostojanstvo kako je to predviđeno Ustavom. Iznošenje neistinitih činjenica o čovjeku i pripisujući mu kriminalne djelatnosti narušava se psihička ravnoteža čovjeka, nanosi mu se duševni bol zbog povreda časti, ugleda i prava ličnosti, za koje činjenično utvrđenje u sporu nema potrebe za stručnom pomoći vještaka jer su te činjenice poznate svakom običnom čovjeku. Naveo je i to da je neprihvatljiva tvrdnja tuženog da tužilac nije aktivno legitimisana strana u ovom sporu, jer je tuženi

u predmetnom članku izričito imenom i prezimenom tužioca doveo u vezu sa navodnom kriminalnom djelatnošću kada u podnaslovu navodi da je u svoje džepove stavio 24.000,00 eura od razlike u cijeni mašine plus 9.000,00 eura.

U završnom izlaganju predložio je da se usvoji tužbeni zahtjev kao u dispozitivu presude. Troškove postupka tražio je po AT-u.

Tuženi je u odgovoru na tužbu i podnescima istakao da je tačno da je tuženi u dnevnom listu »Dan« dana 14.08.2007. godine objavio naslov »U »Obodu« politika i kupovina mašine«, kao i da je tužilac dostavio tuženom demant na navedeni novinarski tekst, a koji je tuženi takođe objavio u svom listu dana 15.08.2007. godine, pod naslovom »Netačno i tendenciozno«. Međutim, tačno je i to da je tuženi navedene podatke dobio od radnika Štamparije »Obod«, kao i od firme T.P.«NEW DEAL« iz Kragujevca i njenog direktora Dejana Đokića, kao jednog od učesnika kupovine mašina, što je pouzdan izvor informacija ili takav izvor informacija kome se vjeruje. Pored navedenog tuženi je istakao da je u posjedu odštetnog zahtjeva koji je pomenuta firma T.P.«NEW DEAL« iz Kragujevca uputila Štampariji »Obod«, a sve zbog kako je citirano »povodom ortodoksnih neistina izrečenih u demantu uprave Štamparija »Obod« objavljene dana 15.08.2007. godine u dnevnom listu »Dan«, itd.«. Istakli su i to da se tužilac u spornom novinarskom tekstu poimenično pominje samo jednom i to u tom smislu da je komercijalni direktor »Oboda« i da je rekao da neće da komentariše optužbe jer ne namjerava da odgovara na politička pitanja. U demantiju je narednog dana ispravljeno da isti nije komercijalni direktor već da je izvršni direktor štamparije »Obod« a sve drugo što je napisano nije takve prirode da bi izazvalo duševne bolove kod istog u bilo kom iznosu, a ne u ekstremno visokom iznosu koji tužilac traži. Istakao je i to da se iz naprijed iznesenog jasno vidi da tužilac mimo navedenog direktnog pominjanja nije aktivno legitimisana strana po pitanju uprave i članova uprave a koje se pominju u navedenom novinskom tekstu jer isti nije u Upravi, tj. u Odboru direktora štamparije »Obod«. Posebno je istakao da je tuženi u potpunosti objavio demant tužioca na navedeni novinarski tekst, i koji je objavljen u njegovom listu dana 15.08.2007. godine pod naslovom »Netačno i tendenciozno«. Nadalje je naveo da po stavu evropskih sudova, konkretno Londonskog suda objava demantija je potpuna satisfakcija i pored demantija nije potrebna ni novčana satisfakcija.

Tuženi je podneskom od 01.12.2008. godine predložio da se tužbeni zahtjev tužioca u cjelosti odbije kao neosnovan. Troškove postupka je tražio.

U dokaznom postupku sud je pročitao tekst dnevnog lista »Dan« od 14.08.2007. godine pod naslovom »U »Obodu« politika i kupovina mašine«, pročitao tekst dnevnog lista »Dan« pod naslovom »Netačno i tendenciozno«, pročitao dopis Dejana Đokića direktora firme »NEW DEAL« D.O.O. od 08.10.2007. godine, pročitao dopis potpisan od strane Dejana Đokića, direktora firme »NEW DEAL« D.O.O. takođe od 08.10.2007. godine, izvršio uvid u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici od 11.12.2007. godine, pročitao tekst koji se nalazi na poledini dopisa potpisanog od strane Dejana Đokića direktora firme »NEW DEAL« D.O.O. od 17.03.2007. godine, te saslušao tužioca u svojstvu parnične stranke.

Iz teksta koji je objavio dnevni list »Dan« od 14.08.2007. godine pod naslovom »U »Obodu« politika i kupovina mašine« pominje se tužilac kao komercijalni direktor »Oboda« koji je rekao »Danu« da neće da komentariše te optužbe, jer ne namjerava da odgovara na politička pitanja«, te da su imali tri ponude i izabrali najbolju po kvalitetu, cijeni i roku isporuke. U podnaslovu navedenog teksta stoji da radnici navode da je uprava, odlučujući se za ponudu »Bauera i Bauera«, u svoje džepove stavila 24.000,00 eura od razlike u cijeni mašine plus 9.000,00 eura za montažu koju je kragujevački »Njudil« nudio besplatno. U navedenom tekstu tuženi je izričito imenom i

prezimenom tužioca doveo u vezu sa navodnom kriminalnom djelatnošću kada u podnaslovu navodi da je u svoje džepove stavio 24.000,00 eura od razlike u cijeni mašine, plus 9.000,00 eura za montažu.

Za navode iz predmetnog teksta tužilac tvrdi da su neistiniti, a tuženi je istakao da su informacije dobili od radnika Štamparije »Obod« i od firme T.P.«NEW DEAL» iz Kragujevca i njenog direktora Dejana Đokića, kao jednog od učesnika u postupku kupovine mašina, što je pouzdan izvor informacija ili takav izvor kome se mora vjerovati.

Teret dokazivanja istovjetnosti objavljenih informacija leži na tuženom.

Iz teksta koji je objavio dnevni list »Dan« pod naslovom »Netačno i tendenciozno« Sud je utvrdio da je dnevni list »Dan« objavio demant predsjednika Odbora direktora Štamparije »Obod« Rajka Mijuškovića i izvršnog direktora Slobodana Borozana, ovdje tužioca, na tekst od 14.08.2007. godine pod naslovom »U »Obodu« politika i kupovina mašine« u kome se između ostalog navodi da je navedeni tekst tendenciozan i zlonamjieran u cilju narušavanja ugleda firme i ličnog integriteta rukovodstva, i da su svi navodi netačni, kao i to da Slobodan Borozan nije komercijalni direktor, već izvršni direktor Štamparije »Obod«.

Iz Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici od 11.12.2007. godine Sud je utvrdio da je tužilac izvršni direktor AD Štamparije »Obod«.

Iz dopisa T.P.«NEW DEAL» od 08.10.2007. godine potpisan od strane direktora Dejana Đokića, a upućenog dnevnim novinama »Dan« n/r g – đica Lana Strugar, sud je utvrdio da je u tom dopisu direktor iznio svoj stav i viđenje predmetnog događaja. Sud je mišljenja da ovaj dokaz nije mogao biti od uticaja za drugačije presuđenje u ovoj pravnoj stvari i da se radi o subjektivnom stavu direktora firme T.P.«NEW DEAL».

Saslušan u svojstvu parnične stranke tužilac je izjavio da je sa nepoznatog broja dobio telefonski poziv od nepoznate osobe koja se predstavila kao novinar »Dana« i koja se interesovala za kupovinu mašine. Bez obzira što nije znao da li se radi o novinaru ili ne lijepo je objasnio da su za kupovinu mašine odabrali najpovoljniju ponudu, te da se izvorna dokumentacija nalazi u firmi i da će je dati na uvid sa svim potrebnim i dodatnim pojašnjenjima. Ponudio je novinarki da joj obezbijedi prevoz do firme kako bi se uvjerila u istinitost njegovih navoda, što je ista odbila a predmetni tekst se već sutradan pojavio u dnevnom listu »Dan«. Objavljivanjem neistinitog i tendencioznog članka tužilac je imao velike probleme objašnjavajući i pravdajući se prvo njegovoj porodici, a zatim rođacima, prijateljima kao i poslovnim partnerima, a i sam je imao duboke posledice psihičke prirode zbog objavljivanja navedenih neistina.

Nesporno je da je u dnevnom listu »Dan« od 14.08.2007. godine u tekstu pod naslovom »U »Obodu« politika i kupovina mašine«, navedeno da je komercijalni direktor »Oboda« Slobodan Borozan, ovdje tužilac, rekao » Danu« da neće da komentariše te optužbe, jer »ne namjerava da odgovara na politička pitanja«, te da ga je tuženi u navedenom članku imenom i prezimenom doveo u vezu sa navodnom kriminalnom djelatnošću kada u podnaslovu navodi: » Radnici navode da je uprava, odlučujući za ponudu »Bauera i Bauera« u svoje džepove stavila 24 hiljade eura od razlike u cijeni mašine, plus devet hiljada eura za montažu koju je kragujevački »Njudil« nudio besplatno.

Međutim, u konkretnom slučaju tuženi nije dokazao istinitost objavljene informacije. Isti je istakao da je navedene informacije dobio od radnika Štamparije »Obod« i od firme T.P.«NEW DEAL» iz Kragujevca i njenog direktora Dejana Đokića, kao jednog od učesnika u postupku kupovine mašine,

što je pouzdan izvor informacija ili takav izvor kome se mora vjerovati. Tuženi nije Sudu priložio ni jedan relevantan dokaz u prilog tačnosti informacija objavljenih u predmetnom tekstu.

Sud je mišljenja da tužilac nije javna ličnost i da nije dužan pokazivati veći stepen tolerancije za javno izrečene i objavljene neistine. Sud je takođe mišljenja da bi mediji trebali pokazati veći stepen odgovornosti u pripremi i provjeri informacija koje namjeravaju objaviti, a tiču se nejavnih ličnosti.

Ustav RCG u čl. 34.st.2. jemči slobodu misli i javnog izražavanja, mišljenja, dok se članom 35.st.1. jemči sloboda štampe i drugih vidova javnog obavještenja. Sloboda izražavanja jeste jedan od osnovnih uslova za napredak i razvoj demokratskog društva, međutim, ta sloboda izražavanja i informisanja nije apsolutna. I Evropska konvencija o ljudskim pravima daje prava državi da se miješa u slobodi javnog informisanja, ali pod uslovima definisanim u čl. 10.st.2. po kom se sloboda izražavanja može podvrgnuti formalnostima, uslovima, ograničenjima ili kaznama propisanim Zakonom i neophodnim u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbjednosti, teritorijalnog integriteta ili javne bezbjednosti, radi sprečavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, zaštite ugleda ili prava drugih, te sprečavanja otkrivanja obavještenja dobijenih u povjerenju ili radi očuvanja autoriteta i nepristrasnosti sudstva. Dakle, slučajevi ograničavanja slobode izražavanja, a koje pravo podrazumijeva i saopštavanje informacija, moraju biti predviđeni Zakonom, a u konkretnom slučaju Zakon o medijima / »Sl.list RCG«, br. 51/2 i 62/2/, u čl. 4. st.1. predviđa obavezu medija da prilikom slobodnog objavljivanja informacija i mišljenja o pojavama, događajima i ličnostima poštuju Ustav, Zakon i etička pravila novinarske profesije, a u čl. 20.st.2. predviđeno je pravo na tužbu naknade štete protiv autora i osnivača medija u slučaju objavljivanja programskog sadržaja kojim se narušava Zakonom zaštićeni interes lica na koje se informacija odnosi ili kojima se vrijeđa čast ili integritet pojedinaca i iznose ili prenose neistinite navodi o njegovom životu, znanju i sposobnostima.

Ovaj sud nalazi da su predmetne neistinite informacije objektivno takve da za posledicu imaju povredu prava ličnosti – ugleda, časti i dostojanstva. Tužilac je predmetnim tekstom koji ga je izričito naveo imenom i prezimenom doveden u vezu sa navodnom kriminalnom djelatnošću, kada u podnaslovu navodi da je u svoje džepove stavio 24.000,00 eura od razlike u cijeni mašine plus 9.000,00 eura za montažu, a što je sve moglo stvoriti sliku o tužiocu kao pojedincu sklonom inkriminisanim oblicima ponašanja, te diskreditovati ga u sredini u kojoj živi.

Provjeravajući da li je objavljivanje neistinitih informacija imalo za posledicu štetu kroz trpljenje duševnih bolova kod tužioca, sud je saslušao tužioca u svojstvu parnične stranke i na te okolnosti. Tužilac je izjavio da je zbog objavljivanja neistinitog i tendencioznog teksta imao velikih problema pravdajući se i objašnjavajući prvo njegovoj porodici a zatim rođacima, prijateljima i poslovnim partnerima kao da je i sam imao duboke posledice psihičke prirode zbog objavljivanja navedenih neistina.

Imajući u vidu sadržaj objavljenih neistinitih informacija te iskaz tužioca dat u svojstvu parnične stranke, sud je došao do zaključka da je objavljivanjem predmetnih neistinitih informacija zaista imalo za posledicu nematerijalnu štetu manifestovanu kroz trpljenje duševnih bolova. Ta informacija nije imala samo za posledicu ljutnu i neraspoloženje tužioca, koja stanja ne bi opravdavala dosuđivanje naknade nematerijalne štete, već je za posledicu imala duševne bolove jakog inteziteta čija jačina i trajanje opravdavaju dosuđivanje naknade u smislu odredbe iz čl. 200.st.1. ZOO.

Prilikom određivanja visine naknade sud je vodio računa o značaju povrijeđenog dobra u cilju kome ova naknada služi. Povrijeđena lična dobra – čast i ugled su nemjerljiva u novcu tako da naknada

štete nema funkcije kompenzacije, već satisfakcije /nije ni naknada, ni kazna, već činidba zadovoljenja/.

Sud je prilikom određivanja visine naknade imao u vidu postojeću sudsku praksu kod dosuđivanja naknade nematerijalne štete usled duševnih bolova zbog naročito teškog invaliditeta ili smrti bliskog lica, a nalazi da ti duševni bolovi moraju biti mnogo jačeg intenziteta i trajanja od onih koje je tužilac imao usled objavljivanja neistinitih informacija i nalazi da je adekvatna novčana naknada u konkretnom slučaju iznos od 5.000,00 eura, u kom dijelu je usvojio tužbeni zahtjev, te obavezao tuženog da štetu u predmetnom iznosu naknadi tužiocu.

Sud je cijenio i ostale dokaze ali nije našao da su od uticaja za drugačije presuđenje u ovoj pravnoj stvari.

Sud nalazi da bi određivanje naknade iznad iznosa usvojenog u stavu 1 dispozitiva presude bilo protivno prirodi i društvenoj svrsi naknade nematerijalne štete te je tužbeni zahtjev u iznosu mimo dosuđenog odbio kao neosnovan.

Tužilac je djelimično uspio u sporu, pa tuženi ima obavezu da mu naknadi troškove postupka srazmjerno uspjehu u sporu.

Troškovi postupka se odnose na sastav tužbe u iznosu od 250,00 eura, po advokatu, za zastupanje na dva održana ročišta, po advokatu i iznosu od po 250,00 eura, te na ima takse na tužbu i odluku suda u iznosu od po 750,00 eura. Tužilac je uspio u sporu u procentu od 5%, pa tuženi ima obavezu da mu u tom procentu naknadi i troškove postupka, koji iznose 112,50 eura

Na temelju izloženog odlučeno je kao u izreci.

OSNOVNI SUD U CETINJU

Dana 28. 12. 2008. godine

SUDIJA,
Nebojša Marković, s.r.

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude može se izjaviti žalba u roku od
15 dana od dana prijema, Višem sudu u Podgorici,
a preko ovog suda.

